

F. S. FINŽGAR:

Hudournikov
miška Justraf:
ZESTIN

II.

se je Préklica prebudila, so jo bolele vse kosti.

»Nak,« je rekla, »na goli deski pa že ne bom spala.«

Začela je premišljevat, kako in kje bi si postlala. Za posteljo je marsikaj treba. Treba je pripravnega kotička, treba je mehke blazine. Kje bi vse to dobila? Mahu ni, trave ni, pravega kotička tudi ne. Saj je vse kamen in gola deska. Zaskrbelo jo je, da se je popraskala za ušesi.

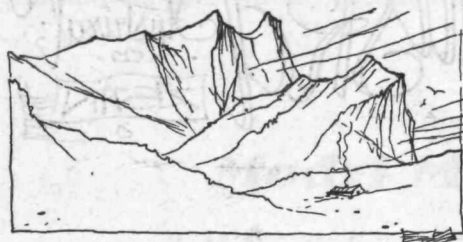
Praskanje nič ne pomaga, lotiti se je treba dela. Najprej si je privoščila pošteno kosilce, nato je šla iskat primernega kotička. Na polici je stala stara majolika, Hudournikov vrč za vodo. Splezala je nanj in pogledala na dno. »To bi bil kotiček!« Toda kako vanj? Zunaj je plezala, ker je bil ves okrušen in raskav, znotraj pa je bil gladek, da bi ne držal noben prijem. Splezala je z njega, podprla si glavo in premišljevala.

»Lestvice bo treba,« ji šine skozi mišjo pamet. Takoj gre na delo. Poleg vrča je stala steklenka pletenka. »Rzk« — je zasadila zobke v droben protič. Odkrhnila ga je. Od veselja je začela klestiti, da je ličje in protje kar letelo od steklenice kot iveri izpod drvarjeve sekire. Tri dni je drvarila in tesarila, dokler ni bilo vse ličje in protje na tleh in je steklenica stala kot oskubena piška na polici.

»Ti grda dežela Koromandija,« je rekla, ko je vsa zmučena počivala po obedu. »Sem mislila, da mi ne bo treba delati, no, sedaj pa tako trpljenje.« Nato je šla izbirat. Pobrala je najdaljši in najdebelejši prot ter ga s trudom privlekla vrh majolike in ga prislonila ob steno. Nato ga je začela dvigati, da ga postavi v majoliko. Ko ga je imela že nad polovico na vrhu, se ji hlod prevrli in Préklica pade z njim vred v majoliko. Kar vsa trda je bila, tako se je prestrašila. Toda strahu je bilo hitro konec; oprijela se ga je in ročno po njem splezala na vrh majolike. »Lestvico imam!« je vriskala na vrhu vrča in skočila hitro še po drugi protič. Kar štiri si je postavila v vrč in imela lestvico kot le kaj. Drobiž je zmetala na dno vrča, nanj navlekla mehkega ličja, zlezla na dno in vse lepo

zravnala in prepletla v pripravno ležišče. Za silo je bilo, a še premalo mehko. Zato si je poiskala še kaj za blazinico.

Na polici je bila papirnata vrečica. V njej je hranil Hudournik suhe slive. Nekaj jih je že pozobala. Sedaj pa se je lotila vrečice same. Od vrha do tal jo je presekala, češplje so se razsule po polici, po tleh. Nič za to. Miška je začela delati iz papirja drobno rezanico. Sto in stokrat je tekla s šopom te papirnate rezanice v gobčku in jo stresala na dno vrča. Ko je bila vsa ta mehka stelja v majoliki, je splezala po lestvi na dno, prerahljala posteljico in poskusila leči.

»Imenitno!« je kar zakričala od veselja. Vesela in ponosna je šla obedovat. Na svojo vitko postavico je čisto pozabila in jedla in jedla, kot bi z vsemi zvonilo. Ko je za posledek preglodala še tri češpljeve pečke in použila jedrca, je legla. Spala je dva dni kot ubita. Tako je bila trudna. In spet se ji je sanjalo, da je prišla zánjo

res prava, resnična dežela Koromandija, ko ne bo treba več delati, marveč samo jesti in piti.

In zares. Nekaj dni je samo postopala, jedla in ležala. Ali brez dela ji je postalo dolgčas. Za kratek čas je začela iztikati po shrambici. Visoko na steni, skoraj pod stropom je opazila, da visi na žeblju vrečica. Kako do nje? Zasadila je kremplje v steno. Šlo je. Večkrat ji je spodrsnilo, da je padla nazaj. Ni odnehala. Poganjala se je tako dolgo, da je priplezala do nje. V vrečici je ovohala koruzno moko. »Ta mora biti moja!«

Poplezala je po vrečici in začela glodati ob motvozu; vrečica se je razvezala, moka se je usula iz nje. Toda tudi motvoz je popustil in miška, ki je zlezla ravno v vrečo, je padla zavita in zamotana vanjo, na tla. Preklica je začela rogoviliti po vreči. Moka se ji je vsipala v oči, v nos, po životu. Čimbolj je brcala — tem več moke. Kar zadušiti jo je hotela. Vrečica je poskakovala po tleh, kot bi bila živa, miška pa je tonila v sami sladki koruzni moki. Na pol obupana je zamižala in se oddihala. Počasi je odprla oči, začela trebiti moko iz njih in strahoma preudarjala, kaj bo, če bo morala utoniti — ne v vodi, ampak v sladki koruzni moki. Z zadnjim naporom se zakadi v steno vreče, zastavi zobe in si naredi luknjo, skozi katero se je izmotala iz moke. Tako je bila oplašena, da je naglo bežala od moke in vreče. Tako hitro, da se je kar kadilo za njo. Šele na polici se je ustavila in jezno gledala na tla, ki so bila vsa posuta z moko. Preklica pa je imela oprayka od sile, preden se je toliko prečesala in z jezičkom umila, da je bila spet kot se spodobi za tako gizardavo miško.

Takoj drugi dan pa si je iztuhtala maščevanje nad grdo vrečo. Ni dolgo čepela na polici in srdito gledala na vrečo. Hitro se ji je posvetilo v drobckeni glavi — bila je zares prebrisana, to le priznajmo. Planila je na tla, zgrabila platneno vrečo in jo začela skubsti in púkat, da so celi kosmi frčali po zraku. To pukánje si je znosila v majoliko in si z njim postlala posteljo, da bi bila sama mišja kraljica ponosna, če bi imela tako. Raztresena moka pa ji je bila ljuba jed.

Poslej je Preklica obedovala zares preimenitno. Najprej slanino, nato močnato jed, sadje in po sadju še mandeljne iz češpljevih koščic. No, kaj hočete še več: kraljevska postelja, kraljevski obedi — brez dela in trpljenja; če to ni prava Koromandija, potem je sploh ni nikjer.

Žal, ko je svet tako čudno ustvarjen, da je kdaj tudi najlepše pesmi konec. In tako je bilo konec slanine, konec češpelj, konec vseh češpljevih jedrc, konec zadnjega praška moke v gradu naše Preklice. In sedaj? Na polici je dobila konček sveče, košček mila, kar si je Hudournik shranil kot koristne ostanke za prihodnjič. Miška se je v obupu še tega lotila. Brr — kako zanič! Kar vzdigovalo se ji je, in razen tega — žeja, žeja! Strašna žeja! Po ustih jo je žgalo, po grlu peklo. Dokler so bile sladke slive — kdo bi se menil za vodo. Sedaj pa sveča, milo — in pekočina v ustih — pa nič vodé. Preklica se je spomnila v tej stiski svojih sestic in miške — sive starke. Milo je gledala pod strop in v luknjico ob tistem železnem stebru. »Hop-lop-lop-lop!« je klicala, kakor je slišala, da se kličejo dečki na planinah. »Hop-lop-lop-lop,« je ponavljala hripavo venomer. In čuj: zgoraj pri ozki špranjici se je oglasilo. Miška starka je bila. »Kaj ti je, ljuba Préklica?«

»Žejna, žejna! Poginila bom od žeje. Na pomoč!«

»Ljubka moja, kakor si bila poredna in neubogljiva, bi ti rada pomagala, ko bi mogla. Lej, med nami in tabo je prepad. Me ne moremo doli, ti ne moreš gori. Pomagaj si, kakor veš in znaš.«

Préklico je bilo sram, vest jo je pekla; na glas je zajokala: »Jojmene, da nisem ubogala!«

Starka miška se je še oglasila: »Pomagaj si! Vrtaj, grizi, koplji. Potrpi žejo. Pogum!« Préklica je begala vsa omotična na levo in desno. Tu — kamen. Tu — beton. Tu strašni hlodi. Rešitve nikjer. Ko bi imela peruti, da bi zletela pod strop, do tiste nesrečne luknjice — — —

Zgrudila se je na mrzla tla. Slišala je, kako šumlja zunaj dež. »Oh, ena sama kapljica vode naj kane semkaj — ena sama kapljica vode!« Stene gluhe, dežek zunaj gluh.

»O, dežela Koromandija, zakaj si me zapeljala?«

Jecljaje je še vzdihnila in se z zadnjim naporom motovila kvišku. Ko se je plazila po tleh, je naletela na svetlo zrno. Kaj je to? Pol zavestna je hlastnila po njem in ga požrla.

»Hu — hu — peče, peče.« Bil je namreč košček sode, ki ga je izgubil Hudournik, ko je pomival posodo.

»Peče! Peče kakor ogenj.«

Zadnje moči je zbudila ta bolečina v miški. Pognala se je na polico, po njej do majolike in tam z vrha kar telebnila na posteljo. Zgrabili so jo krči v želodčku, milo je zaječala, iztegnila bele tačice — in nato je bilo vse tiho.

Le zunaj je šumljal dežek; miške nad stropom so se pa veselo igrale in premetavale lešnike kot nike.

*

Ko je Hudournik spet priromal v bajtico, ni našel ne slanine, ne češpelj, ne moke. Pač pa je našel v majoliki drobnega mrlička na mehki posteljici — ubogo, nepokorno Préklico.

Marija Brenčič

Jesensko jutro

Prismehljala se izza gora
je prelepa zarja jutranja.

Na planini leske rasejo
in krog njih se ovčke pasejo.

Mlad pastirček po planini gre;
iz srca mu lepa pesem vre.

Spev pastirčka plava do neba —
on se v grmu leskovem igra.

In škrjanček v zraku žorgoli;
poje z njim o sreči mladih dni.

Pripogiblje vejice drobné;
trga z njih si lešnike sladké.

Da pozimi dolgčas mu ne bo,
lešnike si trl bo za pečjo.